

Sak 31/17 Erfaringsbasert mastergradsprogram for lærerspesialister med vekt på lese- og skriveopplæring - etableringssøknad

Bakgrunn

Lesesenteret har søkt om å utrede Erfaringsbasert mastergradsprogram (90 studiepoeng) for lærerspesialister med vekt på lese- og skriveopplæring.

Dekan orienterte Utdanningsdirektøren om utredningstillatelse i sak 2017/03953.

Lesesenteret har oversendt søknad om akkreditering og etablering av *Erfaringsbasert master i lese- og skriveopplæring* inkludert programplan med emnebeskrivelser for behandling i Kvalitetsutvalget.

Vurdering

Kunnskapsdepartementet finansierer i dag tilbud om Lærerspesialist i regi av Lesesenteret (UiS) og skrivesenteret (NTNU). Dette er et tilbud på 60 studiepoeng som ligger på mastergradsnivå. Opptakskravet er lærerutdanning, 60 studiepoeng i norskfaglige emner og fem års praksis. Studiet er et nasjonalt pilotprosjekt.

Det er Kunnskapsdepartementet som gir opptak til lærere i skolen, etter anbefaling fra den enkelte rektor. Disse studentene får avsatt tid til å studere, de er høyt motiverte og det er god gjennomstrømning. Lesesenteret ønsker å gi disse studentene videre mulighet til å ta en erfaringsbasert mastergrad på 90 studiepoeng.

Lærerspesialisttilbudet på 60 studiepoeng vil utgjøre 1. studieår i masterstudiet, noe som betyr at det kun er behov for 30 friske studiepoeng, som består av et masteroppgaveemne. Studiet er tenkt som et betalingsstudium som skal tilbys gjennom UiS EVU. Det er godt rekrutteringsgrunnlag blant dem som i dag tar lærerspesialiststudiet på 60 studiepoeng. Det tas i dag opp 30 studenter pr. kull.

Lesesenteret er blitt utfordret på at fakultetet allerede har norskfaglige mastergradstilbud i sin studieportefølje, og at dette tilbudet vil kunne konkurrere med eksisterende studieportefølje. Lesesenteret argumenterer med studietilbudets egenart som gjør at dette heller vil kunne komplementere eksisterende studietilbud. Opptakskrav som inkluderer fem års lærerpraksis, fokus på lærerspesialistrollen som den som skal kunne drive skolebasert kompetanseutvikling og at dette er et erfaringsbasert mastergradsprogram gjør at studietilbudet ikke er i direkte konkurranse.

Programplanen består læringsutbytter på programnivå og fire emner:

- Lesing, skrijving og literacy, 30 stp
- Helhetlig undervisningsplanlegging og vurdering, 15 stp
- Forsknings- og utviklingsarbeid 15 stp
- Masteroppgave, 30 stp

Læringsutbyttene for programmet som helhet er på 2.syklusnivå og har tydelig fokus på lærerspesialistkompetansen lærerne skal ha etter endt studium. Søknaden og programplanen fremstår gjennomarbeidet og solid.

Programplanen må synliggjøre at erfaringsbasert mastergradsprogram på 90 studiepoeng ikke kvalifiserer til opptak på ph.d. (se søknad s.32).

Internasjonalisering hjemme og mulighet for mobilitet er krav til alle gradsstudier på UiS. Mobilitet er krevende for studenter på erfaringsbaserte studier som forutsetter at studentene er i jobb som lærer i studietiden. Lesesenteret løser dette med å legge inn nettseminar og gjesteforelesninger med samarbeidende miljø i Storbritannia i planen.

Søknaden er utarbeidet etter tidligere mal for søknad om akkreditering og etablering av studier ved UiS. Arbeidet med akkrediteringssøknaden startet en god stund før ny mal for arbeidet var godkjent av styret ved UiS, og det ble derfor avklart med Utdanningsavdelingen at tidligere mal kunne benyttes. I søknaden er det tatt hensyn til sentrale områder i NOKUTs studietilsynsforordning.

Vi ber om Kvalitetsutvalgets vurderinger av søknaden både når det gjelder områdene som er kommentert i saken og annet.

Forslag til vedtak:

Kvalitetsutvalget fastsetter programplanen for Erfaringsbasert mastergradsprogram for lærerspesialister med de endringer som kom frem under møte og gir sin anbefaling at dekan sender saken til Utdanningsutvalget for videre behandling.

Jorunn Melberg
prodekan

Aslaug Margareth Lunde
kontorsjef for fag- og studiesaker

Vedlegg:

Søknad om akkreditering og etablering av Erfaringsbasert master for lærerspesialister med vekt på lese- og skriveopplæring, inkludert programplan for Erfaringsbasert master for lærerspesialister med vekt på lese- og skriveopplæring med emnebeskrivelser

Søknad om akkreditering og etablering av studium ved Universitetet i Stavanger

---

Erfaringsbasert master i lese- og skriveopplæring for
lærerspesialister

90 studiepoeng

[01.09.2017]

Dekanvedtak

**Utredningstillatelse for erfaringsbasert master ved Lesesenteret -
dekanvedtak**

Fakultetet har mottatt en henvendelse fra Lesesenteret om utredningstillatelse av erfaringsbasert master ved Lesesenteret.

I henhold til Retningslinjer for emne- og studieprogramarbeid ved Universitetet i Stavanger punkt 2.1.1 skal utredning av studier vedtas av dekan. Utredningstillatelse skal sendes til universitetsdirektør til orientering for behandling som orienteringssak i Utdanningsutvalget.

Etter- og videreutdanninger kan fravike de ordinære fristene om utredningstillatelse. Utdanningsavdelingen er orientert om utredningen og det er laget en fremdriftsplan i samråd med saksbehandler Eilef Johan Gard. Saken ble opplyst muntlig i Utdanningsutvalget.

Lesesenteret tilbyr i dag 60 studiepoeng på mastergradsnivå som kan danne grunnlaget for første studieåret i en mastergrad. Studentene på dette kurset vil danne et godt grunnlag som potensielle søkere for opptak til en erfaringsbasert master.

Vedtak:

Dekan gir utredningstillatelse til Lesesenteret om å utrede en erfaringsbasert master ved Lesesenteret på 90 studiepoeng.

Elaine Munthe **41** ....

dekan

Saksbehandler: Aslaug Margareth Lunde, tlf.: 51 83 13 76

Generelt om studiet

Om studiet	
<i>Navn: Erfaringsbasert master i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister</i>	
<i>Dersom omarbeiding av eksisterende studium, oppgi tidligere navn på studiet: Videreutvikling av eksisterende 60 studiepoeng studium i Norsk med vekt på lese- og skriveopplæring for lærerspesialister som startet opp høsten 2016 med finansiering fra Utdanningsdirektoratet.</i>	
<i>Tidspunkt for oppstart studiet: Høst 2018</i>	

Type studium (kryss av)	
	Bachelorgradsstudium
x	Masterstudium
	Ph.d.
	Videreutdanning
	Årsstudium
	Annet (spesifiser)

Studiet skal tilbys som (kryss av)	
	Campus-/stedbasert studium
	Samlingsbasert studium
	Desentralisert studium ved annet studiested, oppgi studiested:
	Nettstudium
x	Nettstudium med fysiske samlinger

Studiet skal tilbys som (kryss av)	
	Heltidsstudium
x	Deltidsstudium

Behandling i institutt og fakultet (det som er relevant)	
Vedtak fra instituttstyre	Vedlegg
Vedtak fra kvalitetsutvalg	Vedlegg
Vedtak fra fakultetsstyre	Vedlegg

Del 1 Utredning av studium

Bakgrunn

Høsten 2015 satt Kunnskapsdepartementet i gang en toårig pilot med funksjonstillinger som lærerspesialister i realfag og norsk i grunnskolen og i videregående skole. Målsettingen er å gi lærere nye utfordringer og profesjonell videreutvikling samtidig som de fortsetter arbeidet i klasserommet. Fra høsten 2015 har 37 skoleeiere deltatt i pilotering med totalt 205 lærere. Denne prøveordningen ble forlenget med to nye år fra 2017 og antallet lærerspesialister økes til 300.

Krav for tilsetting som lærerspesialist er minst 60 studiepoeng fordypning (bachelornivå) i spesialiseringfaget og minst fem års erfaring som lærer. En lærerspesialist skal ifølge rammeverket for utlysning av funksjonstilling blant annet være faglig oppdatert innenfor skoleutvikling og skoleforskning, fagdidaktikk og ny undervisningspraksis. Lærerspesialistene har et særlig ansvar for å bidra til den kollektive kompetansen og utviklingen på egen skole.

Kunnskapsdepartementet ønsket også å pilotere et formelt kvalifiseringsløp (60 stp.) til funksjonen og inviterte UiS ved Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning i samarbeid med Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning til å utarbeide spesialistlærerutdanninger i Norsk med vekt på lese- og skriveopplæring. Samtidig ble NTNU i samarbeid med Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen invitert til å utarbeide spesialistlærerutdanninger i matematikk. I samarbeid med Utdanningsdirektoratet, KS, Utdanningsforbundet og Nasjonalt råd for lærerutdanning ble det bestemt at disse spesialistutdanningene måtte være på masternivå, siden grunnskolelærerutdanningen nå er blitt femårig og fremtidige lærere vil ha mastergrad. I 2016 startet 24 lærere opp på lærerspesialiststudiene i norsk og 18 lærere i matematikk. Studiene ble finansiert av Kunnskapsdepartementet.

Kunnskapsdepartementet viderefører nå piloteringen av spesialistutdanningene og oppfordrer skoleeiere til å se piloteringene i sammenheng med andre tiltak, som for eksempel satsingen på språk. Høsten 2017 starter ytterligere 26 lærere på studiet Norsk med vekt på lese- og skriveopplæring for lærerspesialister ved Universitetet i Stavanger.

Det søkes med dette om å utvikle studiet Norsk med vekt på lese- og skriveopplæring for lærerspesialister (60 studiepoeng) med ytterligere 30 studiepoeng til en erfaringsbasert mastergrad for lærerspesialister med vekt på lese- og skriveopplæring (90 studiepoeng). Videreutdanningen består i dag av tre emner på masternivå. Det planlagte masteremnet vil supplere den eksisterende videreutdanningen ved at studentene skal anvende sine kunnskaper og ferdigheter i et forsknings- og utviklingsprosjekt som leder frem til fullført mastergrad. Planlagt oppstart for studiet er høsten 2018.

Gi en vurdering av regionalt og nasjonalt behov for studiet

Med innføring av strategien *Læreløftet - på lag for kunnskapsskolen* har regjeringen signalisert et tydelig nasjonalt behov for 1) å øke kompetansen hos lærere i sentrale fag i den norske skolen, 2) å forsterke skolebasert kompetanseutvikling samt 3) å lage karriereveier for lærere. Det foreslåtte studiet vil bidra til at alle de tre målene realiseres.

Erfaringsbasert mastergradsutdanning i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister tar for seg sentrale temaer innenfor lese- og skriveopplæring. Studentene får mulighet til å planlegge, gjennomføre og vurdere egen undervisning i tråd med forskning på feltet. I tillegg vil en erfaringsbasert mastergrad gi lærerspesialistene nødvendig kompetanse og autonomi til å drive forskning på egen skole.

Lærerspesialistene får kompetanse til å lede skolebasert utviklingsarbeid knyttet til lese- og skriveopplæring på egen skole. Forskning (Penuel et al. 2007; Desimone, 2009; Haris, 2011) viser at skolebaserte kompetanseprogrammer er effektive i forhold til å forbedre læring hos elevene. En mastergrad vil gi lærerspesialistene nødvendig kompetanse og legitimitet til å fungere som pådrivere av slik skolebasert kompetanseutvikling. Mastergradutdanningen vil gi dyktige lærere en karriereutvikling innenfor klasserom.

Masterstudiet vil gi Norge mulighet til å holde tritt med internasjonal utvikling, siden det vil være et nasjonalt svar på en internasjonal skoleutvikling der flere utdanningsinstitusjoner (særlig i USA og Storbritannia) har utviklet masterstudier for «teacher leaders» over lengre tid. Se oversiktsartikkel fra 2004 (York-Barr, J., & Duke, K. 2004).

Lag en oversikt over tilsvarende studier ved andre institusjoner

Siden lærerspesialistordningen er ny i Norge, finnes det i dag ikke noe fullt studietilbud på masternivå rettet spesifikt mot lærerspesialister. UiS tilbyr som nevnt 60 studiepoeng i Norsk med vekt på lese- og skriveopplæring for lærerspesialister, og NTNU tilbyr som nevnt i samarbeid med Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen 60 studiepoeng i Matematikk for ungdomstrinnet for lærerspesialister.

Det eksisterer erfaringsbaserte masterprogram i norsk og i utdanningsledelse på flere læresteder, men disse er ikke spesielt innrettet mot funksjonen lærerspesialist. Ved Universitetet i Bergen tilbys erfaringsbasert mastergrad i undervisning med fordyping i norsk. Universitetet i Oslo tilbyr erfaringsbasert mastergrad i utdanningsledelse som kvalifiserer for ledelses- og utviklingsoppgaver i utdanningssektoren.

Internasjonalt er det som nevnt flere studier som er skreddersydd for lærere som allerede har lederfunksjoner eller ønsker å lede kollegaer samtidig som de også underviser. Flere av disse utdanningsprogrammene har hovedfokus på ledelse uten å være knyttet til spesifikke

fagområder. Både University of Delaware og Indiana Wesley University tilbyr for eksempel masterprogram spesielt designet for praktiserende lærere som ønsker kompetanse for å lede endringsprosesser i skolen. Masterprogrammet til Oakland University fokuserer i større grad på lærerens undervisningskompetanse og er designet for lærere som vil bli "models of excellence" i tillegg til at de ønsker å påvirke kollegaer på egen skole. Ved Quinnipiac University i Connecticut er masterprogrammet i «Teacher Leadership» knyttet til ulike fagområder på samme måte som pilotstudiene i Norge. Her kan lærerne ta et literacyspor eller de kan velge et matematikkspor.

Det finnes også forskning på hvordan disse masterprogrammene i «teacher leadership» rustet og former lærerne for lederroller (Hunzicker, 2012; Taylor et. al., 2011). Felles for utdanningsprogrammene som det vises til i disse studiene, er at lærerne oppfordres til å utforske og forbedre egen praksis gjennom metoder som aksjonsforskning samt at de gjennom studiet samler inn artefakter som dokumentasjon på egen utvikling.

Gjør rede for hvordan studenter og relevante aktører i arbeidslivet skal involveres i utarbeidelsen av studiet

I arbeidet med denne søknaden ble et tidligere utkast sendt til en rekke instanser. Disse ble invitert til å komme med innspill og kommentarer: Fylkesmannen i Rogaland (ved utdanningsdirektør Sølvi Ona Gjul), Utdanningsforbundet (ved Martin Minken), KS (ved Jorun Sandsmark), Nasjonalt råd for lærerutdanning, (ved nestleder Kristin Barstad) Stavanger kommune (ved skolesjef Jørn Pedersen), Randaberg kommune (ved skolesjef Jenny Nilsen), Lillehammer kommune (ved skolesjef Trond Johansen) og Drammen kommune (ved rådgiver Marianne Støa). Nasjonalt råd for lærerutdanning og Randaberg kommune har kommet med skriftlige tilbakemeldinger. Begge er positive til opprettelsen av masterstudiet, og har også gitt verdifulle innspill til innhold og innretning. Kommentarene er forsøkt ivare tatt i denne søknaden.

I tillegg ble lærerspesialiststudentene i det første lærerspesialistkullet invitert til å uttale seg og melde interesse om å utvide studiet til en erfaringsbasert mastergrad. Samtlige av de 23 studentene har skriftlig meldt seg som interesserte, selv om det også vil kunne innebære egenbetaling. Det ble også sendt en forespørsel til Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet for å undersøke muligheten for finansiering av hele eller deler av den planlagte utdanningen. I henvendelsen foreslås det en videreføring av dagens ordning med finansiering tilsvarende den som ligger i satsingen *Kompetanse for kvalitet* for å kunne sikre forutsigbarhet både for skoleeiere, studenter og UiS. Kunnskapsdepartementet ved Anbjørg Rimeslått sier i mail at departementet vil se nærmere på forespørselen.

Strategisk begrunnelse

Beskriv hvordan studiet er forankret i universitetets og fakultetets strategi- og handlingsplaner

Ved å utvikle studiet Norsk med vekt på lese- og skriveopplæring for lærerspesialister til Erfaringsbasert mastergradsutdanning i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister ivaretar man fakultetets mål om å arbeide for å bli ledende innen våre fag- og profesjonsutdanninger regionalt og nasjonalt. Vi oppfyller fakultetets nasjonale forpliktelser, og gjennom arbeidet er vi en drivkraft i forskningsbasert skoleutvikling og utvikling av lærerutdanningen ved UiS.

I fakultetets strategi heter det at «Fakultetets to nasjonale kompetanse- og forskningssentre skal være aktivt involvert i fakultetets utdanningsprogram og være spydspisser nasjonalt innen sine respektive fagfelt» (s. 2). Det heter videre at Universitetet i Stavanger skal være en drivkraft i regionens kunnskapsutvikling med vekt på nyskaping og innovasjon. (s. 4)

Som det eneste tilbudet i sitt slag i Norge har piloten som danner grunnlaget for denne masteren vært nyskapende og innovativ. En utvidelse av dette studiet til mastergrad vil underbygge dette arbeidet ytterligere.

Lærerspesialistfunksjonen og skolebasert kompetanseutvikling er to tema som har vært sentrale og godt debattert i internasjonal forskning over lengre tid. Se f.eks. (Fairman, J. C., & Mackenzie, S. V. 2012; Frost, D. 2012; Westerman, D.A.1991). Gjennom dette studiet vil UiS få anledning til å bidra til å markere seg i denne debatten.

Lærerspesialistordningen kommer til å bli utvidet til å dekke andre fagområde, f.eks. utvides det nå til å inkludere IKT og yrkesfag. Dette studiet kan tenkes å fungere som en prototype for tilsvarende studier innen andre fagområder.

Beskriv hvordan studiet er forankret i nasjonale politiske handlingsplaner, stortingsmeldinger og/eller andre føringer på nasjonalt nivå

Mastergraden er godt forankret i flere relevante nasjonale føringer. Her nevnes spesielt strategien Lærerløftet - På lag for kunnskapsskolen, Språkløyper, Kompetanse for kvalitet og NOU fremtidens skole.

Som nevnt tidligere i søknaden støtter studiet direkte målene i strategien Lærerløftet - På lag for kunnskapsskolen.

Gjennom et fokus på lese- og skriveopplæringen støtter studiet også Språkløyper, nasjonal strategi for lesing og skriving. Lærenes kompetanse innen språk, lesing og skriving styrkes.

Forskning viser at skoler med godt fungerende profesjonelle fellesskap har bedre forutsetninger for å

skape god opplæring for elever. Lærerspesialister får særlig ansvar for å lede utviklingsprosesser med fokus på refleksjon, veiledninger og bruk av nye metoder innen lese og skriveopplæring i alle fag. Studiet er derfor forankret i både Kompetanse for kvalitet og NOU Fremtidens skole siden planlegging, dialog, skolebasert kompetanseutvikling og lokalt læreplanarbeid står sentralt i disse.

Gi en vurdering av hvordan studiet forholder seg til fakultetets og universitetets øvrige studieportefølje

Ved UiS finnes det per i dag tre 5-årige utdannelser som gir mulighet til å ta norsk/nordisk på masternivå: i grunnskolelærerutdanning trinn 1-7 (med norsk som masterfag), master i grunnskolelærerutdanning trinn 5-10 (med norsk som masterfag) samt i lektorstudiet 8-13 (med nordisk som masterfag). I tillegg finnes det to 2-årige masterprogram (norskdidaktikk samt nordisk og lesevitenskap) som gir masterkompetanse for studenter som allerede har bachelorgrad. Selv om det ved UiS finnes flere etablerte studier i norsk/nordisk på masternivå, vil det masterstudiet som søkes opprettet ikke konkurrere med disse. Snarere vil det komplementere det eksisterende studietilbudet. Det er hovedsakelig fire grunner til det:

- 1) Studiet retter seg mot en spesiell målgruppe: lærere som ønsker å utvikle formell kompetanse som lærerspesialister på egen skole. Studiet rekrutterer studenter som har 5 års erfaring som lærere.
- 2) Studiet er erfaringsbasert: Studiet legger stor vekt på egen erfaring, ved at alle arbeidskravene fordrer at studentene går i dialog med egen praksis i skolen, og ved at masteroppgaven henter materiale fra forskning på egen praksis.
- 3) Studiet legger vekt på organisasjonsutvikling: Studiet integrerer emner knyttet til lese- og skriveopplæring med skolebasert kompetanseutvikling. Studentene skal utvikle kompetanse til å lede og drive skolebasert kompetanseutvikling i lese- og skriveopplæring overfor den øvrige lærerstaben på egen skole.
- 4) UiS satser på erfaringsbaserte mastergrader. Målet med denne mastergraden er ikke å kvalifisere kandidater til et doktorgradsløp, som de eksisterende masterprogrammene gjør, men å styrke kompetansen til lærere som vil fortsette å undervise i skolen.

Dimensjonering og studieplasser

Antall studieplasser: Max 30

Gjør rede for hvor studieplasser er planlagt hentet fra

Studiet bygger på et oppdrag som kom fra Kunnskapsdepartementet våren 2016 om å utvikle et videreutdanningstilbud i norsk med vekt på lese- og skriveopplæring for lærerspesialister 60 studiepoeng deltid på masternivå, med mulighet for innpass i et

masterstudium. De første 23 studentene anslås å være ferdige med de første 60 studiepoengene sommeren 2018, og vil være klare til å starte på masteroppgaven høsten 2018. Deretter vil det være i snitt 25 nye studenter som har fullført de første 60 studiepoengene hvert år.

Disse første 60 studiepoeng er fullfinansiert av midler fra Kunnskapsdepartementet. De resterende 30 studiepoengene knyttet til masteroppgaven vil finansieres gjennom egenbetaling dersom ikke Kunnskapsdepartementet velger å finansiere hele graden.

Sambruk innebærer at studenter vil kunne ta bare 60 studiepoeng eller de kan ta hele graden. Dersom finansieringen fra KD når det gjelder første del av studiet faller vekk, blir hele graden egenfinansiert. Det er liten grunn til å tro at satsingen på lærerspesialister skal opphøre, i og med at antallet studieplasser er doblet fra 2016 til 2017, og lærerspesialistordningen er utvidet til å gjelde yrkesfag og praktisk-estetiske fag i tillegg til matematikk og norsk. (<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/flere-larerspesialister/id2526933/>)

Del 2 Akkreditering og etablering av studiet

1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering og etablering

Studietilsynsforskriften § 7-1

1.1 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt

Beskriv hvordan relevante forskrifter og eventuell rammeplan er oppfylt

Oppfyllelsen av studietilsynsforskriften og forskrift om krav til mastergrad fremgår av den videre redegjørelsen i søknaden. Studiet og dets gjennomføring vil være underlagt bestemmelsene i Forskrift om eksamen ved UiS.

Beskriv opptakskravene til studiet. Dersom studiet retter seg mot en spesiell målgruppe og dette får konsekvenser for opptakskravene, skal dette beskrives og begrunnes.

Opptakskrav er 1) godkjent lærerutdanning, med minimum 60 studiepoeng i norskfaglige emner og 2) minst fem års undervisningserfaring.

Studenter med 30 studiepoeng i norsk og minst 30 studiepoeng lesing og/eller skrijving som grunnleggende ferdighet kan også søke opptak.

Studiet retter seg spesielt mot lærere som ønsker profesjonell videreutvikling og som ønsker å ta et spesielt ansvar for den kollektive kompetansen og utviklingen på egen skole. Lærere som allerede har tatt lederroller i faglig utviklingsarbeid, har gode forutsetninger for opptak til studiet. Det samme kan gjelde fungerende lærerspesialister som ønsker å få formalisert sin kompetanse som lærerspesialist.

Beskriv rangeringsregler der dette er aktuelt

Ikke relevant

Hvis relevant, beskriv hvordan sertifisering skal oppnås og hvem som er sertifiseringsmyndighet

1.2 Vitnemål og Diploma Supplement

Mal for vitnemål og Diploma Supplement er lagt ved (Vedlegg 2)

1.3 Rekrutteringen av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium

Begrunn hvilket studenttall som vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø for det aktuelle studiet

Erfaring fra 60 studiepoeng-studiet bekrefter at mellom 20-30 studenter hvert år vil skape et tilfredsstillende læringsmiljø. Et slikt antall gir mulighet for gruppearbeid med utveksling og erfaring, samt mulighet til å øve på å lede refleksjon og dialog.

Beskriv tiltak for studentrekruttering og hvordan disse vil sikre det ønskede studenttallet

Fra høsten 2015 har 37 skoleeiere med totalt 205 lærere deltatt i piloteringen av toårig engasjement som lærerspesialist. Fra høsten 2017 deltar 43 kommunale, fylkeskommunale og private skoleeiere med til sammen 300 lærerspesialister. (<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/nasjonale-satsinger/larerspesialister/>)

Det er forventet at en stor del av lærerne som i dag tar lærerspesialiststudiet vil ønske å fullføre mastergraden (jfr. stor interesse for masterstudiet fra studenter). Vi mener også at det er rimelig å anta at muligheten til å oppnå en erfaringsbasert mastergrad vil gjøre utdanningen enda mer attraktiv enn den er i dag.

Angi forventet gjennomføringsgrad i løpet av studiet og hvordan sikre denne

Lærerspesialistene som deltar i pilotstudien har rektors anbefaling med seg i søknaden. I og med at dette kalles en kvalifisering til lærerspesialistfunksjonen, en funksjon som innebærer en karrierevei for lærere, erfarer vi også at vi får særdeles interesserte og faglig sterke studenter. Studentene har dessuten hatt «kompetanse for kvalitet»-betingelser, som innebærer ca 40 % reduksjon i arbeidstiden for å studere og ingen økonomiske omkostninger. Gjennomføringsgraden har vært 100%.

De siste 30 studiepoengene av masterstudiet vil ikke gi studentene samme betingelser når det gjelder frikjøp av tid, men krever betydelig investering fra studentene i form av egen tid, innsats og egenbetaling. Derfor forventes det at de studentene som søker vil være svært motivert for studiet. Vi forventer derfor høy grad av gjennomføring.

Gi en risikovurdering av kritiske forhold som vil kunne få betydning for å etablere og opprettholde et stabilt studium

Politiske endringer kan innebære skolepolitiske endringer, men større omveltninger av eksisterende praksis med lærerspesialister regnes ikke som sannsynlig.

For tredje syklus må rekrutteringspotensialet for doktorgradsstudenter sannsynliggjøres

Målet med denne erfaringsbaserte mastergraden er ikke å kvalifisere kandidater til et doktorgradsløp. Graden vil være en del av karriereveier for lærere som vil fortsette å undervise i skolen.

1.4 For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene

<i>Beskriv hvordan fakultetet legger til rette for og sikrer gjennomføring av praksis</i>
Ikke relevant – siden deltakerne er praktiserende lærere allerede.
<i>Begrunn hvorfor praksis er hensiktsmessig for studiet</i>
Ikke relevant.

For studier som tilbys på nett, samlingsbasert og/eller på deltid må redegjørelsen også inneholde:

<i>Beskriv hvordan institusjonen legger til rette for og gjennomfører praksis for studentene, inkludert tilgang til ekstern og intern praksisveiledning</i>
Ikke relevant

Vedlegg til Grunnleggende forutsetninger for akkreditering	Vedlegg nr.
Mal for vitnemål og Diploma Supplement for studiet	2
Praksisavtaler og intensjonsavtaler	Ikke relevant
Skjema for innhenting av ressursinformasjon ifbm søknad om etablering av nye studieprogram (tabell 1)	Se s. 27

2 Plan for studiet

(studietilsynsforskriften § 7-2)

2.1 Studiet skal ha et dekkende navn

Det norske navnet på studiet

Erfaringsbasert mastergrad i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister

Det engelske navnet på studiet

Experience-based Master in the teaching of reading and writing for teacher leaders

Begrunn hvordan studiets navn er dekkende for studiets profil og nivå

Navnet markerer studiets nivå, målgruppe og fagområde.

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). Det formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Beskriv læringsutbyttet for studiet, formulert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

Studiet er en påbygning på VLS 201, *Lesing, skriving og literacy*, VLS 202, *Helhetlig undervisningsplanlegging og vurdering* og VLS 203, *Forsknings- og utviklingsarbeid*

En kandidat som har fullført erfaringsbasert masterstudie i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister skal ha følgende læringsutbytte, formulert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Erfaringsbasert mastergrad i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister

Kunnskap:

Den ferdig utdannede kandidaten skal ha

- avansert teoretisk kunnskap om literacy, lesing og skriving som grunnleggende ferdighet
- inngående kunnskap om vitenskapelige problemstillinger innen lese- og skriveopplæring i skolen
- inngående kunnskap om ledelse av undervisningsrelatert veiledning, læringsprosesser, kommunikasjon og samspill

Ferdigheter

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse for å strukturere faglige problemstillinger og resonnementer
- analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innen fagfeltet og arbeide selvstendig med praktiske og teoretiske problemstillinger
- formidle og delta i videreutviklingen av kompetansen studiet retter seg mot å utvikle
- lede læringssamtaler og utviklingsprosesser knyttet til lese- og skriveopplæringen

Generell kompetanse

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- analysere og kritisk vurdere ulike faktorer som påvirker et forsknings- og utviklingsprosjekt
- anvende kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre forsknings- og utviklingsprosjekter
- være utviklingsorientert og problemløsende slik at de kan bidra til nytenking og i innovasjonsprosesser på egen skole
- analysere relevante forskningsetiske problemstillinger

Masteroppgaven (VLS xxx) 30 stp.

Kunnskaper

Den ferdig utdannede kandidaten skal ha

- inngående kunnskap om vitenskapelig tenkesett, teorier og metoder
- inngående kunnskap om vitenskapelige problemstillinger innen literacyfeltet
- evne til å drøfte styrker og svakheter ved ulike forskningsdesign
- inngående kunnskaper om forskningsetiske tenkemåter, retningslinjer og lovverk
- innsikt i utviklingsprosesser som bidrar til utvikling av lese- og skriveopplæring

Ferdigheter

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere faglige problemstillinger og resonnementer
- analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innen fagfeltet og arbeide selvstendig med praktiske og teoretiske problemstillinger
- anvende relevante metoder for forskning og faglig utviklingsarbeid

Generell kompetanse

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- analysere og kritisk vurdere ulike faktorer som påvirker et forsknings- og utviklingsprosjekt
- beherske vitenskapelig språk og formidle forskningsresultater
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre forsknings- og utviklingsprosjekter
- bidra til nytenking og innovasjonsprosesser
- analysere relevante forskningsetiske problemstillinger

Litteratur:

Selvvalgt

VLS201: Lesing, skriving og literacy

Læringsutbytte

Kunnskap

Den ferdig utdannede kandidaten skal ha

- avansert forståelse av hvordan estetikk og kreativitet er grunnleggende kvaliteter i skriving, lesing og muntlig ytring
- avansert teoretisk kunnskap om literacy og lesing og skriving som grunnleggende ferdighet
- inngående forståelse av hvordan språklig og kulturelt mangfold utfordrer og beriker læringsprosesser

Ferdigheter

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- på en selvstendig måte reflektere over og formulere problemstillinger knyttet til lese- og skriveopplæring, og kan planlegge og gjennomføre utviklingsarbeid på egen skole gjennom å bruke relevant praktisk og teoretisk kunnskap
- vurdere, begrunne og anvende relevant teori og relevante forskningsresultater som grunnlag for profesjonell veiledning

Generell kompetanse

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å organisere lese- og skriveopplæring etter faglig begrunnede prinsipper og i samsvar med gjeldende læreplan
- på en selvstendig måte planlegge utveksling og deling av synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn i fagfeltet om lesing og skriving, og gjennom dette bidra til å utvikle god praksis når det gjelder lese- og skriveopplæring
- analysere og vurdere behov for samt ta initiativ til utvikling på egen skole
- formidle sentralt fagstoff både muntlig og skriftlig til kollegaer på egen arbeidsplass

VLS202: Helhetlig undervisningsplanlegging og vurdering

Læringsutbytte

Kunnskap

Den ferdig utdannede kandidaten skal ha

- omfattende kunnskap om ulike kartleggingsverktøy og vurderingsformer som kan fremme læring og bevissthet om egen læring
- inngående kunnskap om undervisningsrelatert veiledning, læringsprosesser, kommunikasjon og samspill

Ferdigheter

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- forholde seg kritisk og selvstendig til samt anvende kartleggings- og vurderingsverktøy på en pedagogisk måte
- anvende teori i analyser av læreplan, læreverk eller digitale ressurser
- på en selvstendig måte operasjonalisere kompetansemål og planlegge helhetlig lese- og skriveundervisning i tråd med gjeldende læreplan
- vurdere, begrunne og anvende relevant teori og relevante forskningsresultater som grunnlag for profesjonell veiledning

Generell kompetanse

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å organisere lese- og skriveopplæring etter faglig begrunnede prinsipper og i samsvar med gjeldende læreplan
- på en selvstendig måte planlegge utveksling og deling av synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn i fagfeltet om lesing og skriving, og gjennom dette bidra til å utvikle god praksis når det gjelder lese- og skriveopplæring
- analysere og vurdere behov for samt ta initiativ til utvikling på egen skole
- formidle sentralt fagstoff både muntlig og skriftlig til kollegaer på egen arbeidsplass

VLS 203 Forsknings- og utviklingsarbeid

Læringsutbytte

Kunnskap

Den ferdig utdannede kandidaten skal ha

- avansert teoretisk kunnskap om literacy og lesing og skriving som grunnleggende ferdighet
- inngående kunnskap om undervisningsrelatert veiledning, læringsprosesser, kommunikasjon og samspill

Ferdigheter

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- anvende ulike metoder for å studere egen og skolens praksis med et forskerblick
- på en selvstendig måte reflektere over og formulere problemstillinger knyttet til lese- og skriveopplæring, og kan planlegge og gjennomføre utviklingsarbeid på egen skole gjennom å bruke relevant praktisk og teoretisk kunnskap
- vurdere, begrunne og anvende relevant teori og relevante forskningsresultater som grunnlag for profesjonell veiledning

Generell kompetanse

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å organisere lese- og skriveopplæring etter faglig begrunnede prinsipper og i samsvar med gjeldende læreplan
- på en selvstendig måte planlegge utveksling og deling av synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn i fagfeltet om lesing og skriving, og gjennom dette bidra til å utvikle god praksis når det gjelder lese- og skriveopplæring
- analysere og vurdere behov for samt ta initiativ til utvikling på egen skole
- formidle omfattende selvstendig kunnskapsbasert arbeid

Veiledende litteraturliste til VLE 201, VLE 202 og VLE 203

- Appleyard, J. A (1991). *Becoming A Reader : The Experience of Fiction from Childhood to Adulthood*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Andersen, P. T. (2011). Hva skal vi med skjønnlitteraturen i skolen. I *Norsklæreren* 2/2011
- Bale, Kjersti (2009). Hva er estetikk. I K. Bale. *Estetikk. En innføring*. Oslo: Pax, 9-26
- Barton, D. (2007). *Literacy: An introduction to the ecology of written language* (2nd ed.). Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell.
- Bråten, I og Strømsø, H. (2009). Multiple tekster til innsikt og besvær. I *Norsk pedagogisk tidsskrift* nr. 5. 2009. s. 386 - 400
- Bergem, O. K. & Dalland, C. (2010). *Arbeidsplaner, læringsmål og vurdering. Hva gjør vi?* Oslo: Universitetsforlaget.
- Berggren, H., Sørland, K. og Alver, V. (2012): *God nok i norsk? Språk- og skriveutvikling hos elever med norsk som andrespråk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Buehl, D. (2011). *Developing readers in the academic disciplines*. Newark, DE: International Reading Association.
- Børresen, P. F. (2005). Fiksjonskompetanse - en vei til økt leselyst? I *Norsklæreren* nr. 5, 2005. s.41 – 46.
- Dale, A. E., Gabrielsen, N. og Skaathun, A. (2015). *Når skriftspråket blir utfordrende. Utvikling, kartlegging og tiltak på begynnertrinnene*. (På nett fra januar 2016).
- Dyson, A.H. (1997). *Writing Superheroes : Contemporary Childhood, Populare Culture and Classroom Literacy*. New York and Londen: Teachers College Press.
- Elstad, E. og Helstad, K. (red.). (2014). *Profesjonsutvikling i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Elstad, E. og Turmo, A. (2006). *Læringsstrategier. Søkelys på lærernes praksis*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Fjørtoft, H. (2014). *Norskdidaktikk*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Fjørtoft, H. (2015). *Effektiv planlegging og vurdering. Læring med mål og kriterier i skolen*. 2.utg. Bergen: Fagbokforlaget.
- Frost, J. og Refsahl, V. (2014). *Den intensive leseopplæringen - dialog og mestring når lesingen har låst seg*. Oslo: Cappelen Damm.
- Gee, J. P (2012). *Social Linguistics and Literacy. Ideology in discourses* (4thed.). London & New York: Routledge.
- Gee, J. P. & Hayes E. (2011). *Language and Learning in the Digital Age*. London & New York: Routledge.
- Gibbons, P. (2009). *Lyft språket, lyft tänkandet. Språk og lärande*. Stockholm: Hallgren & Fallgren.
- Gillis, V. (2014). Disciplinary Literacy. Adapt not adopt. I *Journal of Adolescent & Adult Literacy* 57(8). s. 614-623, May 2014.
- Golden, A. og Selj, E. (2015). *Skriving på norsk som andrespråk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Grimnes, L. Børresen, B. og Svenkerud, S. (2012). *Muntlig kompetanse*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Hattie, J. & Timperley, H. (2007). The power of feedback. I *Review of Educational Research*, 77: 81 - 112.
- Haugaløkken, O. K., Evensen, L. S., Hertzberg, F. & Otnes, H. (red.). (2009). *Tekstvurdering som didaktisk utfordring*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hedeboe, B. (2009). "Kan en eksplisit genrepædagogisk undervisning utvikle elevers læse- og skrivefærdigheder?" I *Viden om læsning* nr.6/2009. s. 1-6.
<http://www.videnomlaesning.dk/wp-content/uploads/Bodil-Hedeboe.pdf>
- Hennig, Å. (2010). *Litterær forståelse: innføring i litteraturredidaktikk*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

- Hoem, T. F. og Nielsen, I. (2014). Lesing av multiple tekster. En tilnærming til Palestina-Konflikten som eksempel i samfunnsfag. I *Norsklæreren* 3/2014, s. 32-39.
- Hoem, T. H., Håland, A. og Skartveit, B. (2015). Kva vil det seie å vere leselærer på faget sine egne premisser? *Norsklæreren* 2/2015, 61 - 72.
- Hopfenbeck, T. N. (2014). *Strategier for læring. Om selvregulering, vurdering og god undervisning*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Håland, A. (2016). *Å skrive i fag*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Iversen, H.M. & Otnes, H. (2016). Å lære å skrive. Tekstkompetanse i norskfagets skriveopplæring. Oslo: Universitetsforlaget.
- Katzenmeyer, M., & Moller, G. (2001). *Awakening the sleeping giant: Helping teachers develop as leaders* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Karlsen, T. (red.). (2011). *Veiledning under nye vilkår. Skapende prosesser i møtet mellom veileder og veisøker*. Gyldendal Akademisk.
- Kennedy, M. (2016). How Does Professional Development Improve Teaching? *Review of Educational Research*. 86(4), 945-980.
- Killèn, K. (2012). *Profesjonell utvikling og faglig veiledning*. Fagbokforlaget.
- Klæboe, G. og Sjøhelle, D. K. (2013). *Veiledet lesing og skriving i begynneropplæringen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Kress, G. (1997). *Before writing: rethinking the paths to literacy*. London: Routledge.
- Kress, G. (2010/2003). *Literacy in the New Media Age*. London: Routledge
- Kringstad, T. og Kvithyld, T. (red.) (2014). *Vurdering av skriving*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Kringstad, T. og Kvithyld, T. (2013). Kva er fagskriving i norskfaget? *Norsklæreren* 4/2013, s. 31-36.
- Nicolaysen, B. K. (2005). Tilgangskompetanse. Arbeid med tekst som kulturdeltaking. I B. K Nicolaysen og L. Aase (red.), *Kultur møte i tekstar. Litteraturredidaktiske perspektiv*. Oslo: Det Norske Samlaget, s. 9-32
- Kvithyld, T., Melby, G. og Kringstad, T. (2014). *Gode skrivestrategier - på mellomtrinnet og ungdomstrinnet*. Oslo: Cappelen Damm.
- Langer, J. (2011). *Envisioning Knowledge. Building Literacy in the Academic Disciplines*. New York & London: Teachers College Press.
- Lauvås, P., Hofgaard Lycke, K. og Handal, G. (2016). *Kollegaveiledning med kritiske venner*. Oslo: Cappelen Damm
- Lundetræ, K. og Tønnessen, F. E. (2014). *Å lykkes med lesing. Tidlig innsats og tilpasset leseopplæring*. Oslo: Gyldendal akademisk forlag.
- Mangin, M. M., & Stoelinga, S. R. (2011). Peer? Expert? Teacher Leaders Struggle to Gain Trust While Establishing Their Expertise. *Journal of Staff Development*, 32(3), 48-51.
- Matre, S., Sjøhelle, D. K. og Solheim, R. (2012). (red.). *Teorier om tekst i møte med skolens lese- og skrivepraksiser*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Matre, S. og Fotland, H. (2004). Eit klasserom – to blikk. I T. Petterson og M.B.Postholm(red.). *Klasseledelse*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Melby-Lervåg, M. og Lervåg, A. (2011). Hvilken betydning har morsmålsferdigheter for utviklingen av leseforståelse og dets underliggende komponenter på andrespråket? En oppsummering av empirisk forskning. I *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 5, s 330 – 343.
- Maagerø, E. og Tønnesen, E. S. (2015). *Å lese i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget,
- Mausethagen, S. (2015). *Læreren i endring. Om nye forventninger til lærerprofesjon og lærerarbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Munthe, E. (2005). Læreren og læring. Mellom usikkerhet og skråsikkerhet. I *Norsk pedagogisk tidsskrift* nr 6. 2005 s 431 - 443
- Munthe, E., Bjuland, R., og Helgevold, N. (2016). Hva er forskningsgrunnlaget for Lesson Study som

- metode til styrking av profesjonskunnskap i skolen? I G. Grimseth & O. Hallås (red.), *Lesson Study i en nordisk kontekst* (kap. 2). Oslo: Gyldendal Akademiske.
- Otnes, H. (red.).(2015). *Å invitere elever til skriving. Ulike perspektiver på skriveoppgaver*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Palm, K. og Ryen, E. (2014). Vurdering av andrespråksinnlærere – en utfordring i skolen. I *Acta Didactica Norge Vol 8 Nr. 1 2014*.
- Parr, J. Timperley, H., Reddish, P., Jesson, R., & Adams R. (2007). *Literacy Professional Development Project: Identifying Effective Teaching and Professional Development Practices for Enhanced Student Learning*. Wellington: Ministry of Education.
- Postholm, M. B. og Jacobsen, D. I. (2011): *Læreren med forskerblikk. Innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Penne, S. & Hertzberg, F. (2015). *Muntlige tekster i klasserommet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Refsahl, V. (2012). *Når lesing er vanskelig. Leseopplæring på grunnleggende nivå for unge og voksne*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Riley, J. & Reedy, D. (2005): Developing young children's thinking through learning to write argument. I *Journal of Early Childhood Literacy*. 5, s. 29-51.
- Roe, A. (2014). *Lesedidaktikk – etter den første leseopplæringa*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Ruge, H. (1933). *Morsmålsundervisningen*. Oslo: Cappelen. Kap 1.
- Shanahan, C. (2015). *Disciplinary literacy strategies in content area classes. International Literacy Association. ILA E- essentials*
- Shanahan, T. & Shanahan, C. (2012). What is disciplinary literacy and why does it matter? *Topics in Language Disorders*, 32(1), s. 7-18.
- Skaftun, A. (2009). *Litteraturens nytteverdi*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Skaftun, A., Solheim, O. J. og Uppstad, P. H. (2014). *Leseboka: leseopplæring i alle fag på ungdomstrinnet*. Cappelen Damm akademisk forlag.
- Skjelbred, D. og Veum, A. (red.) (2013), *Literacy i læringskontekster*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Sjklovskij, V. B. (1998/1916). *Kunsten som grep*. I Kittang, Linneberg, Melberg & Skei (red.). *Moderne litteraturteori. En antologi*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Smidt, J.(red.). (2010), *Skriving i alle fag: innsyn og utspill*. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Smidt, J. (2004). *Sjangrer og stemmer i norskrommet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Smidt, J. Solheim, R. og A. J. Aasen (red). (2011). *På sporet av god skriveopplæring – ei bok for lærere i alle fag*. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Sommervold, T. (2011). Læreren og den litterære samtalen: om å legge til rette for litterær og diskursiv tenkning i klasserommet. *Norsklæreren nr. 4*, 2011. s. 32-41.
- York-Barr, J., & Duke, K. (2004). What Do We Know About Teacher Leadership? Findings From Two Decades of Scholarship Review of Educational Research, 74(3), 255-316. *Professional Development in Education*, 38(2), 229–246.
- Wenner, J. & Cambell, T. (2016). The Theoretical and Empirical Basis of Teacher Leadership: A Review of the Literature. *Review of Educational Research*. Published online before print June 16, 2016. s. 1–38.
- Wæge, K. (2015). Samtaletrekk – redskap i matematiske diskusjoner. *Tangenten 2/2015*, s. 22- 27.
- Aas, M. (2013). *Ledelse av skoleutvikling*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Aasen, A. J., Skaftun, A. og Wagner, Å. K. H. (2015). Fagovergripende og fagspesifikke kompetanser i fremtidens skole – en besøkelsestid for norskfaget? I *Norsklæreren 2/2015*, s. 50 – 60.

Gjør rede for hvordan en meningsfull sammenheng sikret i studiet

Sammenhengen i studiet sikres gjennom at de tre sentrale teoretiske emnene Lesing, skriving og literacy, Helhetlig undervisningsplanlegging og vurdering og Forsknings- og utviklingsarbeid, bygger på hverandre.

Det vil legges vekt på at arbeidskrav og vurderingssituasjoner ivaretar en slik integrering. Med sterkt innslag av studentaktive arbeidsmåter (seminarundervisning, gruppeveiledning, hverandre-veiledning og utbredt bruk av dialog og refleksjonsbasert undervisning), vil den faglige substansen komme sterkt til uttrykk og binde sammen ulike delprosesser for å realisere studiets læringsutbytte.

I tillegg vil Vitenskapsteori og metode være et eget emne, hvor sentrale problemstillinger vil gjennomsyre undervisning og arbeidsmåter, noe som også vil forberede studentene for masteroppgaven.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås

Matrisen under viser hvilke emner studiet består av per semester, samt antall studiepoeng per emne. Alle emnene er obligatoriske

År 1	VLS 201 Lesing, skriving og literacy	30 stp.
År 2	VLS 202 Helhetlig undervisningsplanlegging og vurdering	15 stp.
År 2	VLS 203 Forsknings- og utviklingsarbeid	15 stp.
År 3	Masteroppgave	30 stp.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås

Beskriv studentenes arbeidsomfang per semester

Studiet er samlings- og nettbasert. Det vil være to samlinger à tre dager hvert semester i år 1 og 2. Samlingene vil være basert på forelesninger, seminarframlegg, samtale og diskusjoner. År 3 vil studentene få individuell og gruppebasert veiledning på egne prosjekt. Etter hver samling skal studentene skrive refleksjonslogg. I tillegg skal studentene gjennomføre ulike arbeidskrav som utarbeiding av fagtekster knyttet til utprøving i egen praksis, og de skal gjennomføre veiledning og kunnskapsdeling på egen skole.

Den nettbaserte delen gjennomføres gjennom læringsplattformen CANVAS. Studentene skriver oppgaver, deltar på nettseminarer, gir hverandre respons på oppgaver og får respons både av medstudenter og faglærer på nettet.

Studentene må også lage sine egne annoterte litteraturlister på ca. 1000 sider pr semester. Pensumlisten skal ta utgangspunkt i et kjernepensum og en veiledende litteraturliste. Dette for at fagstoffet i størst mulig grad skal være knyttet til egen praksis.

Studiet innebærer også veiledet planlegging, gjennomføring og rapportering av et avgrenset empirisk feltarbeid våren år 2. Feltarbeidet skal være tematisk knyttet til lese- og skriveopplæring, og gjennomføring og resultat skal diskuteres i lys av de metodologiske og teoretiske utgangspunktene som framkommer i emnets pensum.

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås

Gi en oversikt over hvilke eksamensordninger og vurderingsformer studiet tar i bruk

Etter to semestre (30 stp.) vil eksamen bestå av en mappe som inneholder to utvalgte fagtekster som er produsert gjennom året, tilhørende presentasjons- og refleksjonsnotat samt annoterte litteraturlister.

Etter tredje semester (15 stp.) vil eksamen være en muntlig diskusjon i grupper over emner som blir oppgitt av faglærer.

Fjerde semester avsluttes med et empirisk arbeid på egen skole (FOU-arbeid). Studentene må utarbeide en prosjektbeskrivelse med problemstilling, mål, metode, teorigrunnlag og framdriftsplan som må godkjennes av veileder. Studentene vil få veiledning på FOU-

prosjektet underveis i prosjektperioden. Eksamen består av en muntlig presentasjon av FOU-arbeidet basert på en skriftlig rapport som leveres på forhånd.

Femte semester avsluttes med masteroppgave. Studentene vil få individuell veiledning underveis.

Alle arbeidskrav må være levert for å kunne gå opp til eksamen.

Oversikt over vurderingsformer:

Vurderingsform	Karakter	Varighet/omfang
Vår 2018: Mappe bestående av to fagtekster og tilhørende presentasjonsnotat og refleksjonsnotat, annoterte litteraturlister	A - F	30 stp. Tilsammen 8000 ord
Høst 2018: Eksamen gjennomføres som muntlige diskusjoner i grupper over emner som blir oppgitt av faglærer	A - F	45 min 15 stp.
Vår 2019: Muntlig presentasjon av FOU-arbeid	A – F	15 stp. 30 min presentasjon og 15 min diskusjon
Høst 2019 Masteroppgave (alene eller sammen i par)	A – F	30 stp. 50 – 80 sider

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier

Beskriv studiets relevans for arbeidsliv og videre studier

Med innføring av strategien *Læreløftet- på lag for kunnskapsskolen* har regjeringen signalisert et tydelig nasjonalt behov for å lage karriereveier for lærere. Det forslåtte studiet vil bidra til at dette målet realiseres.

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart

Beskriv hvordan studentene vil møte forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i selve studiet

Studentene vil gjennom pensum, forelesninger og studentaktive læringsaktiviteter møte ny og relevant forskning innenfor feltene literacy og skoleutvikling. Studiet vil legge vekt på at studentene skal kunne reflektere over hvordan forskning kan anvendes i egen praksis.

Beskriv hvordan studentaktiv forskning inngår i studiet, der dette er relevant.

Studentene vil gjennomføre flere mindre forskningsprosjekt knyttet til egen praksis i løpet av studiet.

2.8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart

Beskriv ordninger for internasjonalisering

Siden dette er et studium for praktiserende lærere, vil det ikke være aktuelt med et lengre utenlandsopphold. Ordningen for internasjonalisering vil derfor være basert på en gjennomgående dialog med et fagmiljø i Storbritannia som er kjent for sitt arbeid innen både literacyfeltet og «expert teachers». Vi vil ha regelmessige nettseminar og gjesteforelesninger, og vi vil legge til rette for studentfinansierte ekskursjoner i samarbeid med professor Andy Goodwyn ved University of Reading.

Beskriv ordninger for studentutveksling (ikke et krav for studier under 60 studiepoeng)

Vis når i studiet utveksling kan foregå, jfr. tabell i mal for studieprogram i del 3.

Gi en risikovurdering av kritiske forhold som kan ha betydning for studentutveksling

2.9 Studiet skal ha lokaler, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet

Beskriv infrastruktur, støttefunksjoner og annet utstyr som er nødvendig

Gode avtaler med EVU.

For studier som tilbys på nett (enten alene eller i kombinasjon med stedbasert studium):

Gjør rede for valgt læringsplattform, programvare, verktøy og utstyr o.l.

CANVAS

Gjør rede for eventuelle behov for teknisk støtte til studenter og lærere

IT-hjelp og EVU

Vedlegg til Plan for studiet:	Vedlegg nr.
Studieplan	
Avtaler om studentutveksling	Ikke relevant
Tabell 1: Skjema for innhenting av ressursinformasjon ifbm søknad om etablering av nye studieprogram	Se s. 27

Fagmiljø tilknyttet studiet

(Studietilsynsforskriften § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres

Beskriv fagmiljøets samlede kompetanse og hvordan den vil ivareta den undervisning og veiledning som studiet krever

Lesesenteret har faglig kompetanse innenfor de sentrale feltene som omfattes av mastergraden.

Følgende personer er ansatt ved Lesesenteret, UiS

- Toril Frafjord Hoem, førstelektor
- Ingrid Nielsen, førsteamanuensis
- Mary G. Billington, førsteamanuensis
- Anne Håland, førsteamanuensis
- Åse Kari Hansen Wagner, professor
- Anne Mangel, professor

-

Videre samarbeider Lesesenteret med Skrivesenteret, NTNU, slik at halvparten av samlingene i emnene VLS 201, VLS 202 og VLS 203 er lokalisert i Trondheim. Det betyr at ansatte ved NTNU også deltar i masterutdanningens første 60 studiepoeng som timeforelesere. Dette gjelder i første rekke

- Trude Kringstad, rådgiver (universitetslektor) ved nasjonalt senter for Skriveopplæring og skriveforskning
- Marthe Lønnum, rådgiver (universitetslektor) ved nasjonalt senter for Skriveopplæring og skriveforskning
- Synnøve Matre, professor ved NTNU
- Kjersti Wæge, førsteamanuensis ved NTNU og leder for Matematikksenteret
- Henning Fjørtoft, førsteamanuensis ved NTNU
- Gustaf Skar, førsteamanuensis ved Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet

Beskriv relevante nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i

Kjernegruppa bestående av de 6 vitenskapelig ansatte ved UiS (Lesesenteret) deltar i/leder følgende nettverk/nasjonale og internasjonale prosjekt:

- Nettverk av 10 nasjonale sentre i utdanningen
- COST Action IS1404 E-READ: Evolution of Reading in the Age of Digitization (ca. 180 forskere fra 33 land), nov. 2014-nov. 2018. Rolle: MC Chair
- IGEL: The International Society for the Empirical Study of Literature. Rolle: Vice-President & Conference Chair, 16th biennial conference, Stavanger 25.-28. juli, 2018
- Programområde for forskning: Grensesnitt i lesing og skriving (<http://lesesenteret.uis.no/category.php?categoryID=18655>). Samarbeidspartnere: Theresa Schilhab, Dansk pedagogisk universitet, Aarhus, DK. Rolle: Leder.
- Programområde for forskning: Nye Literacy-praksisar (<http://lesesenteret.uis.no/category.php?categoryID=19374>). Rolle: Leder.

Samarbeidspartnere: Ola Erstad, UiO; Henning Fjørtoft, NTNU; Elisabeth Moje, University of Michigan; Elaine Munthe, UiS; Dennis Shirley, Lynch School of Education; Timothy Shanahan, University of Illinois; Cynthia Shanahan, University of Illinois; Julia Gillen, Lancaster Literacy Research Centre; Ellen Krogh, Syddansk Universitet.

- Programområde for forskning: Literacy og læring

(<http://lesesenteret.uis.no/category.php?categoryID=12605>), med en rekke samarbeidspartnere, jf bla FINNUT-prosjektene På sporet, Two teachers, nevnt under.

- FINNUT VEBB: Samarbeidspartnere: Stavanger kommune (prosjekteier), UiO (Riikka Mononen), UiA (Elise Seip Tønnessen mfl.), HSN (Thomas Moser mfl.). Rolle: Prosjektleder.

- FINNUT På sporet (<http://lesesenteret.uis.no/paa-sporet/>). Samarbeidspartnere: University of Sheffield (Jenny Thomson), Brock University (Jan Frijters), London City University (Fiona Kyle).

- FINNUT Two Teachers (http://lesesenteret.uis.no/two_teachers/). Samarbeidspartnere: Handelshøgskolen UiS (Mari Rege), Universitetet i Bergen (Bjarte Furnes), Læringsmiljøsentret (Thormod Idsøe), Universitetet i Jyväskylä (Marja-Kristiina Lerkkanen)

- Stavangerprosjektet (<http://lesesenteret.uis.no/stavangerprosjektet>). Samarbeidspartnere: Stavanger kommune.

- Medlem av International Collaborative action reasearch network, CARN.

- Medlem av forskergruppe ledet av HVL (Høgskolen på Vestlandet), Bergen. Fokusområde: begynneropplæring.

- Språkløyper (ledet av Lesesenteret) (<http://sprakloyper.uis.no>). Samarbeidspartnere: Skrivesenteret, de andre nasjonale sentrene i opplæringen, Statped, med flere.

- FRIHUMSAM Unge forskertalenter: Partner i søknad v/Karin Kukkonen, UiO.

- MSCA ITN ELIT søknad, sendes for andre gang januar-18. Rolle: beneficiary i konsortium. Samarbeidspartnere: FU Berlin, DE; Utrecht University, NL; Univ Basel, CH; Univ Verona, IT; Univ Warsaw, PL; Univ Haifa, IL; Univ Vienna, AT; Trnava Univ, SK.

3.3

Minst 60 prosent av årsverkene knyttet til studiets første 60 studiepoeng utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved Lesesenteret og UiS, og alle disse personene har førstekompetanse.

100% prosent av årsverkene knyttet til studiets neste 30 studiepoeng utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved Lesesenteret og UiS. 33 prosent av dette fagmiljøet er professorer og 66% er ansatte med førstekompetanse.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid

For andre syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt nivå.

Gjør rede for den forskningen og det faglige og/eller kunstneriske utviklingsarbeidet fagmiljøet utfører og har utført de siste fem år

Viser til vedlagte CV-er (vedlegg 3) og Lesesenterets profil på www.Lesesenteret.no

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet

Beskriv erfaring interne og eksterne praksisveiledere har fra fagfeltet

3.6 Utfyllende bestemmelser for akkreditering av studium eller deler av studium som inngår i en fellesgrad

3.7 Særskilte bestemmelser for institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram

Vedlegg til Fagmiljø tilknyttet studiet:	Vedlegg nr.
CV for alle som inngår i studiets fagmiljø (CV-ene skal følge malen)	3
Publikasjonslister for de siste fem årene før gjeldende søknadsfrist	Se vedlagt cv
Tabell 2: Fagmiljøets planlagte faglige bidrag i studiet	Se s. 28

Tabell 1: Skjema for innhenting av ressursinformasjon ifbm søknad om etablering av nye studieprogram

Informasjon om programmet/studieplanen	Tall/tekst
Studiets omfang (antall studiepoeng)	90
Antall studenter (årlig opptak)	30
Maksimalt studenttall på emne/klasse	30
Fagområde (for beregning av finansieringskategori)	
Nye emner (antall/studiepoeng)	
Emner delt med andre programmer (antall/studiepoeng)	0
Omfang av praksis (antall studiepoeng)	0
Omfang på oppgave (antall studiepoeng)	30
Praksis? Hvor stor andel av studiet?	0
Spørsmål om finansiering	
Opptaksplasser gitt av KD (antall)?	26
Opptaksplasser omdisponert fra andre studieprogram (antall)?	0
Ekstern finansiering?	KD/Egenbetaling

Andre ressursspørsmål

Beskriv spesielle arealbehov
Beskriv spesielle utstysrbehov

Kommentar

Skriv eventuelle kommentarer her

Tabell 2: Fagmiljøets planlagte faglige bidrag i studiet

Ansatte som bidrar faglig	Stillingsbetegnelse	Ansettelsesforhold	Årsverk i andre studier oppgi studium og institutt	Formell pedagogisk kompetanse	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet	Ekstern praksiserfaring	
						Antall år	Årstall
Toril Frafjord Hoem	Førstelektor	Fast	0	Ja	VLE 101, 102, 103, masteroppgaven		
Ingrid Nielsen	Førsteamanuensis	Fast	50	Ja	VLE 101, 102, 103, masteroppgaven		
Mary Billington	Førsteamanuensis	Engasjement	20	Ja	VLE 103, masteroppgaven		
Anne Håland	Førsteamanuensis	Fast	15	Ja	VLE 101, masteroppgaven		
Åse Kari Hansen Wagner	Professor	Fast	5	Ja	VLE 101, masteroppgaven		
Anne Mangen	Professor	Fast	0	Ja	masteroppgaven		
Trude Kringstad	Rådgiver, (universitetslektor) Skrivesenteret	Fast Skrivesenteret	0	Ja	VLE 101, 102, 103,		

Marthe Lønnum	Rådgiver, (universitets- lektor) Skripesenteret	Fast Skripesenteret	0	Ja	VLE 101		
		SUM					

Kommentar:

Del 3 Mal for program- og emnebeskrivelse

Programbeskrivelse

Det norske navnet på studiet

Erfaringsbasert mastergradsutdanning i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister

Det engelske navnet på studiet

Experience based Master in the teaching of reading and writing for teacher leaders

Studiepoeng

Antall studiepoeng: 90

Ansvarlig fakultet og institutt

Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, Nasjonale senter for leseopplæring og leseforskning.

Målgruppe

Studiet retter seg spesielt mot erfarne lærere i hele grunnskoleløpet som ønsker profesjonell videreutvikling og som ønsker å ta et spesielt ansvar for den kollektive kompetansen og utviklingen på egen skole. Lærere som allerede har tatt lederroller i faglig utviklingsarbeid, vil ha gode forutsetninger for studiet. Det samme kan gjelde fungerende lærerspesialister som ønsker å få formalisert sin kompetanse som lærerspesialist.

Opptakskrav

Opptakskrav er godkjent lærerutdanning, minimum 60 studiepoeng i norskfaglige emner og minst fem års undervisningserfaring. Studenter med 30 studiepoeng norsk og minst 30 studiepoeng lesing og/eller skriving som grunnleggende ferdighet kan også søke opptak.

Læringsutbyttet for studiet, formulert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

Kunnskap:

Den ferdig utdannede kandidaten skal ha

- avansert teoretisk kunnskap om literacy, lesing og skriving som grunnleggende ferdighet
- inngående kunnskap om vitenskapelige problemstillinger innen lese- og skriveopplæring i skolen
- inngående kunnskap om ledelse av undervisningsrelatert veiledning, læringsprosesser, kommunikasjon og samspill

Ferdigheter

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse for å strukturere faglige problemstillinger og resonnementer
- analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innen fagfeltet og arbeide selvstendig med praktiske og teoretiske problemstillinger
- formidle og delta i videreutviklingen av kompetansen studiet retter seg mot å utvikle
- lede læringssamtaler og utviklingsprosesser knyttet til lese- og skriveopplæringen

Generell kompetanse

Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne

- analysere relevante forskningsetiske problemstillinger
- analysere og kritisk vurdere ulike faktorer som påvirker et forsknings- og utviklingsprosjekt
- anvende kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre forsknings- og utviklingsprosjekter
- være utviklingsorientert og problemløsende slik at de kan bidra til nytenking og i innovasjonsprosesser på egen skole

Relevans for arbeidsliv og/eller videre studier

I strategien *Læreløftet - på lag for kunnskapsskolen* har regjeringen signalisert et tydelig nasjonalt behov for 1) å øke kompetansen hos lærere i sentrale fag i den norske skolen, 2) å forsterke skolebasert kompetanseutvikling samt 3) å lage karriereveier for lærere. Det foreslåtte studiet vil bidra til at alle de tre målene realiseres. Den erfaringsbaserte mastergraden kvalifiserer ikke til et Ph.d-løp.

Organisering av studiet

Studiet gjennomføres på deltid over 3 år, og er samlings- og nettbasert. Undervisningen foregår i samlinger og er på den måten tilrettelagt for å kunne kombinere jobb og studium. Det vil være to samlinger à tre dager hvert semester i år 1 og 2. Den nettbaserte delen av studiet gjennomføres gjennom læringsplattformen (CANVAS). Mellom samlingene skriver studentene oppgaver, deltar på nettseminarer, gir hverandre respons på oppgaver og får respons både av medstudenter og faglærer på nettet. I år 3 vil det være et skriveseminar og individuell veiledning.

Arbeids- og undervisningsformer

Følgende arbeidsformer står sentralt: Forelesninger, seminar-undervisning, gruppearbeid, individuelt arbeid, tekstskriving, samt utprøvinger av teorier og prinsipper i egen praksis og kunnskaps- og erfaringsdeling i eget personale. Pedagogisk bruk av digitale verktøy blir modellert på samlinger. Studentene får selv erfaring med bruk av digitale verktøy gjennom CANVAS (f.eks. samskriving, tekstrespons) og gjennom arbeidskrav som innebærer utprøvinger av pedagogisk bruk av digitale verktøy i egen praksis

Praksis i studiet

Det vil ikke være praksis, da studentene allerede er lærere som er i jobb ved siden av studiet. I stedet legges det vekt på utprøving i egen praksis og deling i eget personale.

Internasjonalisering

Ordningen for internasjonalisering vil være basert på en gjennomgående dialog med et fagmiljø i Storbritannia som er kjent for sitt arbeid innen både literacyfeltet og «expert teachers» ledet av professor Andy Goodwyn ved University of Reading. Studenter vil delta i regelmessige nettseminar, og gjesteforelesninger. Det faglig

opplegget vil bli styrket gjennom utveksling av en «visiting scholar». Det vil legges til rette for studentfinansierte ekskursjoner. Alternativt vil nettbaserte «Spor en forsker»-seminar bli satt opp for dem som ikke deltar i slike ekskursjoner. I et slikt seminar samles 4-5 studenter til en spørretime med en kjent forsker. I etterkant arbeider gruppen med å reflektere over spørretimen i forhold til egen praksis og i forhold til relevant forskning som er kjent fra pensum.

Oversikt over emner:

År	Emner	Studiepoeng	Fagansvarlig
År 1	VLS 201 Lesing, skriving og literacy	30 stp.	Førstelektor Toril Frafjord Hoem
År 2	VLS 202 Helhetlig undervisningsplanlegging og vurdering	15 stp.	Førsteamanuensis Ingrid Nielsen
År 2	VLS 203 Forsknings- og utviklingsarbeid	15 stp.	Førsteamanuensis Mary G. Billington
År 3	Masteroppgave	30 stp.	Førsteamanuensis Anne Håland
	Studieprogramleder:	Toril Frafjord Hoem, førstelektor	

VLS201: Lesing, skriving og literacy

Emnekode	VLS 201
Antall studiepoeng	30
Navn på emnet	Lesing, skriving og literacy
Undervisningsspråk	Norsk
Semester (vår/høst)	Høst og vår
Studierett	Erfaringsbasert mastergradsutdanning i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister
Forkunnskaper	Ingen
Anbefalte forkunnskaper	Ingen
Innhold	<p>Formålkapitlet i læreplanen i norskfaget framhever det å kunne lese, skrive og ytre seg muntlig som helt sentrale aktiviteter i det moderne samfunnet, og er grunnleggende for å kunne forme kunnskap og kommunisere på relevante måter. Denne språklige kompetansen er ofte uttrykt gjennom begrepet literacy. Tilgangskompetanse eller skriftkyndighet er mulige oversettelser av begrepet literacy til norsk. I skolen får elevene tilgang til skrift gjennom begynneropplæringen. Utviklingen av literacy handler videre om å gjøre elevene i stand til å lese, forstå, tolke og selv produsere et bredt spekter av tekster i ulike medier; skriftlige, muntlige og digitale, og etter hvert utvikle seg til selvstendige og myndige deltakere i tekstkulturen.</p> <p>Emnet innebærer å utvikle forståelse av og innsikt i lesing og skriving som læringsvilkår og som del av fagkunnskapen i alle fag. Emnet omfatter også kunnskap om forholdet mellom skriftspråkskompetanse og fagkunnskap i skolefagene, og kompetanse i å utnytte sammenhengen mellom lesing og skriving i fagopplæringen.</p> <p>Siden studentene skal utvikle kompetanse til å utøve en faglig lederrolle når det gjelder lese- og skriveopplæring, vil emnet også inneholde organisasjonsutvikling og veiledning.</p>

<p>Læringsutbytte</p>	<p>Kunnskap</p> <p>Den ferdig utdannede kandidaten skal ha</p> <ul style="list-style-type: none"> • avansert forståelse av hvordan estetikk og kreativitet er grunnleggende kvaliteter i skriving, lesing og muntlig ytring • avansert teoretisk kunnskap om literacy og lesing og skriving som grunnleggende ferdighet • inngående forståelse av hvordan språklig og kulturelt mangfold utfordrer og beriker læringsprosesser <p>Ferdigheter</p> <p>Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • på en selvstendig måte reflektere over og formulere problemstillinger knyttet til lese- og skriveopplæring, og kan planlegge og gjennomføre utviklingsarbeid på egen skole gjennom å bruke relevant praktisk og teoretisk kunnskap • vurdere, begrunne og anvende relevant teori og relevante forskningsresultater som grunnlag for profesjonell veiledning <p>Generell kompetanse</p> <p>Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å organisere lese- og skriveopplæring etter faglig begrunnede prinsipper og i samsvar med gjeldende læreplan • på en selvstendig måte planlegge utveksling og deling av synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn i fagfeltet om lesing og skriving, og gjennom dette bidra til å utvikle god praksis når det gjelder lese- og skriveopplæring • analysere og vurdere behov for samt ta initiativ til utvikling på egen skole • formidle sentralt fagstoff både muntlig og skriftlig til kollegaer på egen arbeidsplass
<p>Arbeidsformer</p>	<p>Forelesinger, seminarer, nettseminar med nasjonale og internasjonale forskere, gruppearbeid og individuelt arbeid vil inngå som arbeidsformer. Det legges vekt på selvstudium, utprøvinger i praksis og deling i eget personale. Studentaktiv metodikk og tett dialog mellom student og lærer og mellom studentene er bærende elementer i de pedagogiske arbeidsformene.</p>

	I samlingene vil erfaringene som studenter har fra skolen være en viktig ressurs. Teorier og metoder presenteres slik at de kan anvendes til å møte utfordringer som studentene møter i sin arbeidshverdag.
Vilkår for å gå opp til eksamen	<p>Studentene må ha gjennomført alle arbeidskrav som ligger i emnet.</p> <p>Arbeidskravene innbefatter å skrive og levere refleksjonslogg etter hver samling, gjennomføre tekstseminar i grupper, utarbeide fagtekster knyttet til utprøvinger i egen praksis og gi medstudenter respons på fagtekster, utarbeide annotert litteraturlister på ca. 1000 sider og gjennomføre kunnskapsdeling på egen skole.</p>
Eksamensordning og vurdering	Mappe bestående av to fagtekster og tilhørende presentasjonsnotat og refleksjonsnotat, (til sammen 8000 ord, begge målformer må være representert), annotert litteraturliste. Karakter A - F
Litteratur/pensum	Studenten lager sin egen annoterte litteraturlister på ca. 2000 sider som godkjennes av faglærer. Pensumlisten skal ta utgangspunkt i et kjernepensum og en veiledende litteraturliste. Dette for at fagstoffet i størst mulig grad skal være knyttet til egen praksis.
Privatister	Ikke åpent for privatister
Studentevaluering	Emnet vil følge studentevalueringprosedyrer fastlagt av UiS og UH fakultetet.
Ansvarlig fakultet og institutt	Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning.
Emneansvarlig	Førstelektor Toril Frafjord Hoem

VLS202: Helhetlig undervisningsplanlegging og vurdering

Emnekode	VLS 202
Antall studiepoeng	15
Namn på emnet	Helhetlig undervisningsplanlegging og vurdering
Undervisningsspråk	Norsk
Semester (vår/høst)	Høst
Studierett	Erfaringsbasert mastergradsutdanning i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister
Forkunnskaper	Ingen
Anbefalte forkunnskaper	Ingen
Innhold	<p>Emnet har spesielt fokus på undervisningsplanlegging i ulike tidsspenn, og løfter fram viktigheten av god sammenheng mellom mål for opplæringen, arbeidsformer, innhold og vurdering. I emnet drøftes spesielt en sentral modell for undervisningsplanlegging hvor lærerne inviteres til å predikere hva som vil være vanskelig for elevene når det gjelder lesing og skriving for deretter å bygge støttende strukturer for elevenes læring. Emnet vil vektlegge studentenes refleksjon over egen praksis.</p> <p>Siden studentene skal utvikle kompetanse til å utøve en faglig lederrolle innen undervisningsplanlegging og vurdering, vil emnet også inneholde organisasjonsutvikling og veiledning.</p>
Læringsutbytte	<p>Kunnskap</p> <p>Den ferdig utdannede kandidaten skal ha</p> <ul style="list-style-type: none"> • omfattende kunnskap om ulike kartleggingsverktøy og vurderingsformer som kan fremme læring og bevissthet om egen læring • inngående kunnskap om undervisningsrelatert veiledning, læringsprosesser, kommunikasjon og samspill

	<p>Ferdigheter</p> <p>Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • forholde seg kritisk og selvstendig til samt anvende kartleggings- og vurderingsverktøy på en pedagogisk måte • anvende teori i analyser av læreplan, læreverk eller digitale ressurser • på en selvstendig måte operasjonalisere kompetansemål og planlegge helhetlig lese- og skriveundervisning i tråd med gjeldende læreplan • vurdere, begrunne og anvende relevant teori og relevante forskningsresultater som grunnlag for profesjonell veiledning <p>Generell kompetanse</p> <p>Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å organisere lese- og skriveopplæring etter faglig begrunnede prinsipper og i samsvar med gjeldende læreplan • på en selvstendig måte planlegge utveksling og deling av synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn i fagfeltet om lesing og skriving, og gjennom dette bidra til å utvikle god praksis når det gjelder lese- og skriveopplæring • analysere og vurdere behov for samt ta initiativ til utvikling på egen skole • formidle sentralt fagstoff både muntlig og skriftlig til kollegaer på egen arbeidsplass
<p>Arbeidsformer</p>	<p>Forelesinger, seminarer, nettseminar med nasjonale og internasjonale forskere, gruppearbeid og individuelt arbeid vil inngå som arbeidsformer. Det legges vekt på selvstudium, utprøvinger i praksis og deling i eget personale. Studentaktiv metodikk og tett dialog mellom student og lærer og mellom studentene er bærende elementer i de pedagogiske arbeidsformene.</p>
<p>Vilkår for å gå opp til eksamen</p>	<p>Studentene må ha gjennomført alle arbeidskrav som ligger i emnet.</p> <p>Arbeidskravene innbefatter å skrive og levere refleksjonslogg etter hver samling, gjennomføre tekstseminar i grupper,</p>

	utarbeide fagtekster knyttet til utprøvinger i egen praksis og gi medstudenter respons på fagtekster, utarbeide annotert litteraturlister på ca. 1000 sider og gjennomføre kunnskapsdeling på egen skole.
Eksamensordning og vurdering	Eksamen være en muntlig diskusjon i grupper over emner som blir oppgitt av faglærer. (45 minutt pr gruppe) Karakter A-F.
Litteratur/pensum	Studenten lager sin egen annoterte litteraturlister på ca. 1000 sider. Pensumlisten skal ta utgangspunkt i et kjernepensum og en veiledende litteraturliste.
Privatister	Ikke åpent for privatister
Studentevaluering	Emnet vil følge studentevalueringprosedyrer fastlagt av UiS og UH fakultetet.
Ansvarlig fakultet og institutt	Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, Nasjonale senter for leseopplæring og leseforskning.
Emneansvarlig	Førsteamanuensis Ingrid Nielsen

VLS 203 Forsknings- og utviklingsarbeid

Emnekode	VLS 203
Antall studiepoeng	15
Navn på emnet	Forsknings- og utviklingsarbeid
Undervisningsspråk	Norsk
Semester (vår/høst)	Vår
Studierett	Erfaringsbasert mastergradsutdanning i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister
Forkunnskaper	Ingen
Anbefalte forkunnskaper	Ingen
Innhold	Emnet inneholder en presentasjon og drøfting av grunnlaget for god vitenskapelig forskning innenfor humaniora inkludert sentrale begreper, etiske problemstillinger og etablerte tenkemåter i vitenskapsteori og metode som er relevant for skoleforskning. Emnet inneholder derfor temaer som aksjonsforskning, skoleutvikling, veiledning og kollegiale læringsfellesskap.
Læringsutbytte	<p>Kunnskap</p> <p>Den ferdig utdannede kandidaten skal ha</p> <ul style="list-style-type: none"> • avansert teoretisk kunnskap om literacy og lesing og skriving som grunnleggende ferdighet • inngående kunnskap om undervisningsrelatert veiledning, læringsprosesser, kommunikasjon og samspill <p>Ferdigheter</p> <p>Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende ulike metoder for å studere egen og skolens praksis med et forskerblick • på en selvstendig måte reflektere over og formulere problemstillinger knyttet til lese- og skriveopplæring, og kan planlegge og gjennomføre utviklingsarbeid på egen skole gjennom å bruke relevant praktisk og teoretisk kunnskap • vurdere, begrunne og anvende relevant teori og relevante forskningsresultater som grunnlag for profesjonell veiledning

	<p>Generell kompetanse</p> <p>Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å organisere lese- og skriveopplæring etter faglig begrunnede prinsipper og i samsvar med gjeldende læreplan • på en selvstendig måte planlegge utveksling og deling av synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn i fagfeltet om lesing og skriving, og gjennom dette bidra til å utvikle god praksis når det gjelder lese- og skriveopplæring • analysere og vurdere behov for samt ta initiativ til utvikling på egen skole • formidle omfattende selvstendig kunnskapsbasert arbeid
Arbeidsformer	Empirisk arbeid på egen skole (FOU-arbeid). Feltarbeidet skal være tematisk knyttet til lese- og skriveopplæring, og gjennomføring og resultat skal diskuteres i lys av de metodologiske og teoretiske utgangspunktene som framkommer i emnets pensum. Studentene må utarbeide en prosjektbeskrivelse med problemstilling, mål, metode, teorigrunnlag og framdriftsplan som må godkjennes av veileder. Studentene vil få veiledning på FOU-prosjektet underveis i prosjektperioden.
Vilkår for å gå opp til eksamen	Studentene må ha gjennomført alle arbeidskrav som ligger i emnet. Arbeidskravene dreier seg om å dokumentere planlegging, gjennomføring og rapportering av et avgrenset empirisk feltarbeid som er tematisk knyttet til lese- og skriveopplæring. Arbeidet kan være individuelt eller foregå i små grupper (2-4 studenter), og med veiledning fra faglærer.
Eksamensordning og vurdering	Muntlig presentasjon av FOU-arbeid. 30 min presentasjon og 15 min diskusjon. Karakter A-F
Litteratur/pensum	Studenten lager sin egen annoterte litteraturlister på ca. 1000 sider. Pensumlisten skal ta utgangspunkt i et kjernepensum og en veiledende litteraturliste.
Privatister	Ikke åpent for privatister
Studentevaluering	Emnet vil følge studentevalueringprosedyrer fastlagt av UiS og UH fakultetet.
Ansvarlig fakultet og institutt	Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning.
Emneansvarlig	Førsteamanuensis Mary G. Billington

Masteroppgaven (VLS xxx) 30 stp.

Emnekode	VLS xxx
Antall studiepoeng	30
Navn på emnet	Masteroppgave
Undervisningsspråk	Norsk
Semester (vår/høst)	Høst og vår
Studierett	Erfaringsbasert mastergradsutdanning i lese- og skriveopplæring for lærerspesialister
Forkunnskaper	Ingen
Anbefalte forkunnskaper	Ingen
Innhold	<p>Masteroppgaven er et godt formulert akademisk arbeid som presenterer forskningsspørsmål og selvstendige argumenter. Det er et uavhengig og veiledet vitenskapelig arbeid. Studenten kan jobbe individuelt eller i par. Oppgaven skal ha en substansiell forskningskomponent som bygger på teorier, metoder og empiri fra skolefeltet. Oppgaven må skrives under veiledning. Oppgaven gir studenten mulighet til å demonstrere ekspertise i det valgte forskningsemnet.</p>
Læringsutbytte	<p>Kunnskaper Den ferdig utdannede kandidaten skal ha</p> <ul style="list-style-type: none"> • inngående kunnskap om vitenskapelig tenkesett, teorier og metoder • inngående kunnskap om vitenskapelige problemstillinger innen literacyfeltet • evne til å drøfte styrker og svakheter ved ulike forskningsdesign • inngående kunnskaper om forskningsetiske tenkemåter, retningslinjer og lovverk • innsikt i utviklingsprosesser som bidrar til utvikling av lese- og skriveopplæring <p>Ferdigheter Den ferdig utdannede kandidaten skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere faglige problemstillinger og resonnementer • analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innen fagfeltet og arbeide selvstendig

	<p>med praktiske og teoretiske problemstillinger</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende relevante metoder for forskning og faglig utviklingsarbeid <p>Generell kompetanse Den ferdig utdannede kandidaten kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • analysere relevante forskningsetiske problemstillinger • analysere og kritisk vurdere ulike faktorer som påvirker et forsknings- og utviklingsprosjekt • beherske vitenskapelig språk og formidle forskningsresultater • anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre forsknings- og utviklingsprosjekter • bidra til nytenking og innovasjonsprosesser
Arbeidsformer	Skriveseminar, nettseminar med nasjonale og internasjonale forskere og veiledning
Vilkår for å gå opp til eksamen	<p>Studentene har avlagt og bestått eksamen i VLS 201, VLS 202 og VLS 203.</p> <p>Studentene må ha gjennomført alle arbeidskrav som ligger i emnet. Arbeidskrav inkluderer deltakelse på skriveseminar, godkjenning av prosjektbeskrivelse og gjennomført 10 timer veiledning.</p>
Eksamensordning og vurdering	<p>Masteroppgave (alene eller i par). Oppgaven skal være på mellom 50 – 80 sider.</p> <p>Karakter A-F.</p> <p>Alle tilgjengelige hjelpemidler</p>
Litteratur/pensum	Valgt i samråd med veileder
Privatister	Ikke åpent for privatister
Studentevaluering	Emnet vil følge studentevalueringprosedyrer fastlagt av UiS og UH-fakultetet.
Ansvarlig fakultet og institutt	Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning.
Emneansvarlig	Førsteamanuensis Anne Håland

Vedlegg

- 1. Finansieringsplan for VLS 201, 202 og 203 samt for MA-emnet*
- 2. Mal for vitnemål og Diploma Supplement*
- 3. CV-er*

Vedlegg 1.

Finansiering for VLS 201, 202 og 203

LÆRERSPECIALISTER	BUDSJETT HØST 2016
Inntekter	
Bevilgning fra Udir	-844 300
Utgifter	
Lønnskostnader	505 897
Overheadutgifter	229 901
Andre driftsutgifter	108 502
RESULTAT 2016	0

LÆRERSPECIALISTER	BUDSJETT VÅR OG HØST 2017
Inntekter	
Bevilgning	-1 050 600
Utgifter	
Lønnskostnader	654 172
Overheadutgifter	311 428
Andre driftsutgifter	85 000
RESULTAT 2017	0

LÆRERSPECIALISTER	BUDSJETT VÅR 2018
Inntekter	
Bevilgning	-542 400
Utgifter	
Lønnskostnader	336 491
Overheadutgifter	163 409
Andre driftsutgifter	42 500
RESULTAT 2018	0

Prosjektkalkyle for masteremnet

(Basert på 20 studenter)

2018

INNTEKTER

Inngående balanse				
Konto og kontobeskrivelse	Beløp	(Ant)	Tot beløp	
	55 000	20	1 100 000	
Delsum inntekt →			20	1 100 000
SUM INNTEKTER				1 100 000

LØNSKOSTNADER

Konto og kontobeskrivelse	Ressursnr	Ltr	Timerate	Ant timer	Beløp	
Konsulent UiS Pluss ↓						
5530 Konsulenttimer UiS EVU			685,00	200	137 000	
Timebasert ↓					Delsum konsulent →	137 000
5001 Fast tilsatte		70	338,11	250	84 527	
5001 Fast tilsatte		70	338,11	800	270 487	
5113 Sensorer		70	338,11	400	135 244	
Honorar ↓					Delsum timebasert →	490 258
Delsum honorar →					0	
Feriepenger - timelønn		12,00 %	av	490 258	58 831	
Feriepenger - honorar		12,00 %	av	0	0	
Avsatt pensjon - timelønn		12,35 %	av	490 258	60 547	
Arb.g.avg. - timelønn (inkl feriepeng/pensjon)		14,10 %	av	609 636	85 959	
Arb.g.avg. - honorar (inkl feriepeng)		14,10 %	av	0	0	
Delsum arb.g.avg. mv →					205 336	
SUM LØNSKOSTNADER					832 594	

EKSTERNE KOSTNADER

Konto og kontobeskrivelse	Beløp	(Ant)	Tot beløp	
---------------------------	-------	-------	-----------	--

7799 Annen kostnad			30 000		30 000
SUM EKSTERNE KOSTNADER					30 000

INTERNE KOSTNADER

9111 Indirekte kostnader		34,00 %	av	695 594	236 502
9110 Dekningsbidrag					
SUM INTERNE KOSTNADER					236 502
SUM KOSTNADER					1 099 096

01.05.201
Lønnstabell / stipulert lønnstabell pr: 8

RESULTAT **904**